

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 13CoE/111/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817200795
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Vanca
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7817200795.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Vancu a z členov senátu JUDr. Drahomíry Brixiovej a JUDr. Gabriely Varhalíkovej v exekučnej veci oprávneného: Poštová banka, a.s., IČO: 31 340 890, so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 4, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., IČO: 50361368, Martinčekova 13, Bratislava proti povinnému: H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., C. XXX, o vymoženie 1.327,19 eura s prísl. vedenej pred súdnou exekútkou Mgr. Janou Virličovou, Vajnorská 100/A, Bratislava, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 26.10.2017, č.k. 10Er/59/2017-40, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.
- II. Účastníkom n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 26.10.2017, č.k. 10Er/59/2017-40 (ďalej len „uznesenie“) zamietol žiadosť súdnej exekútky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 29.6.2010 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver, ktorý sa povinný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach. Predmetnú zmluvu súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Súčasťou zmluvy o úvere boli Všeobecné obchodné podmienky, v ktorých čl. 10.2.2 bola obsiahnutá rozhodcovská doložka, ktorá upravovala mimosúdne riešenie sporov. Súd mal za to, že zmluva o úvere bola uzatvorená na pripravenom tlačive, do ktorého sú vpísané údaje o povinnom a výške úveru. Povinný nemal možnosť zmeniť obsah zmluvných podmienok ani obsah všeobecných obchodných podmienok oprávneného, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka taktiež nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplývala zo štandardnej zmluvy, neumožňovala spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom v majetkových sporoch z úverovej zmluvy a v súvislosti s ňou. Povinný mal možnosť len odmietnuť zmluvu o úvere alebo sa podrobiť všetkým zmluvným a obchodným podmienkam určeným oprávneným. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd prvej inštancie posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Keďže právomoc Stáleho rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, dospel súd prvej inštancie k záveru, že exekučný titul je vydaný v rozpore so zákonom, a preto žiadosť o udelenie poverenia súdnej exekútky na vykonanie exekúcie zamietol.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že súdnemu exekútorovi udelf poverenie na vykonanie exekúcie vo veci alebo alternatívne, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Oprávnený uviedol, že dôvodom podania odvolania je, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „C.s.p./); že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a) C.s.p.); že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) C.s.p.); že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.); že skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie opravné prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) C.s.p.); že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.); že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.). Poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a uviedol, že v zmysle tohto ustanovenia je exekučný súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkaz jedine žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Nemá však oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere obsahujúcu rozhodcovskú doložku. Exekučný súd pri skúmaní rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku. Rozsah právomoci exekučného súdu je daný aj § 44 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“). Podľa oprávneného exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 ZoRK); výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány, čím tvorí prekážku „res iudicata“. Tiež poukázal na § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré ukladalo povinnosť právnomu predchodcovi oprávneného (Poštová banka, a.s.) ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej zmluvy s tým, že klientovi je daná možnosť neprijíť túto zákonom stanovenú ponuku. Navyše, rozhodcovskú zmluvu vyhlásil za neplatnú bez toho, aby riadne zdôvodnil, v čom táto spôsobovala hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za týmto účelom zároveň vykonal nové dokazovanie, avšak oprávnenému nedal možnosť sa k takto vykonaným dôkazom či nanovo vytvorenému skutkovému stavu vyjadriť. Mal za to, že nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu Rady č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou úniijného práva, je výlučne aktom sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade interpretačný. Obdobné platí aj o judikatúre ESD, ktorá nie je voči jednotlivcom, teda ani voči účastníkom tohto konania, bezprostredne záväzná. Oprávnený v ďalšom poukázal na rôzne rozhodnutia súdov Slovenskej republiky a na neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom, ktorý nahrádzal pasivitu povinného. Na záver poukázal nato, že rozhodcovský súd, ktorý vydal exekučný titul, je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory s číslom SRS 001, v súlade s § 73 ods. 5 zákona č. 335/2014 Z.z..

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „C.s.p./) po zistení, že odvolanie podal oprávnený v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario. Po preskúmaní uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

6. Oprávnený v podanom odvolaní namietal rozsah prieskumnej právomoci exekučného súdu vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku a nedôvodné posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, a teda neplatnej podmienky.

7. Odvolací súd z pripojeného spisu zistil, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 29.6.2010 zmluvu o úvere č. 1921190810, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 1.750 eur, ktorý sa zaviazal vrátiť v 70-tich mesačných splátkach po 54,27 eura (ďalej len „zmluva“). V posudzovanom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská a mediačná zo dňa 1.3.2016, sp. zn. IA-A/1214/0160. Právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská doložka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach (ďalej len „VOP“), ktoré boli súčasťou zmluvy.

8. Pokiaľ ide o oprávneným tvrdenú materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

9. Nakoľko v tomto prípade ide o spotrebiteľský spor, je zároveň potrebné poukázať na skutočnosť, že aj Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul. V rozhodnutí uviedol, že smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy.

10. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento napr. v uznesení zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

11. Nie je preto dôvodná námietka oprávneného, že súd pri preskúmaní exekučného titulu prekročil rámec svojej preskúmačej činnosti zverenej mu Exekučným poriadkom.

12. K namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom odvolací súd uvádza, že pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej doložky, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, sa vychádza predovšetkým z tvrdení oprávneného a povinného, z predložených listín a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie, postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to oboznamovanie sa s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre zastavenie exekúcie sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

13. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011).

14. V posudzovanom prípade sa rozhodcovská doložka nachádzala v bode 10.2.2 VOP.

15. Podľa bodu 10.2.2 VOP, banka a klient sa dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní služieb, bankových produktov a/alebo vykonávaní bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej zmluvy, a to v nasledovnom znení:

a) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania;

b) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.

16. Pokiaľ ide o námietku oprávneného, že je vylúčené a v rozpore s Ústavou SR priamo vyvodzovať práva a povinnosti zo Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, odvolací súd uvádza, že citovaná smernica v čl. 8 umožnila členským štátom prijať alebo si ponechať prísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Pod takýmto opatrením môžeme chápať inštitút neprijateľných podmienok obsiahnutý v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a konkrétne § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje danú problematiku prísnejšie ako v samotnej smernici za účelom dosiahnutia maximálnej ochrany spotrebiteľa.

17. Podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

18. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

19. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Pokiaľ ide o samotné znenie rozhodcovskej doložky tak, ako vyplýva zo VOP predložených oprávneným, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s jej posúdením súdom prvej inštancie a má za to, že táto nebola individuálne vyjednaná, bola súčasťou predtlačenej formulára vypracovaného oprávneným a povinný nemal reálnu možnosť túto zmeniť, ale iba zmluvu podpísať alebo nepodpísať. Z množstva exekučných vecí odvolací súd zistil, že rozhodcovské doložky sú uvedené vo VOP alebo obchodných podmienkach pre úver, ktoré sú rozsiahle a predtlačené malým písmom, takže spotrebiteľ ani nie je reálne schopný sa s týmito riadne oboznámiť a odvolací súd v ani jednej z prejednávaných vecí nezistil, že by spotrebiteľ uplatnil nejakú výhradu k zmluve alebo obchodným podmienkam.

21. Okrem uvedeného rozhodcovská zmluva, ktorá má formu rozhodcovskej doložky, je neplatná aj pre nedodržanie zákonom predpísanej písomnej formy podľa § 4 ods. 2 ZoRK, lebo nie je obsiahnutá v dokumente podpísanom oboma zmluvnými stranami. Ako vyplynulo z obsahu spisu, VOP, v ktorých je obsiahnutá rozhodcovská doložka, neboli podpísané zmluvnými stranami, preto rozhodcovskú doložku v nich uvedenú nie je možné posúdiť ako platne dohodnutú v zmluve. Úprava obsiahnutá v ZoRK o úprave formy rozhodcovskej zmluvy v § 4 je striktná bez možnosti extenzívneho výkladu a formálna podmienka písomnej formy v danom prípade dodržaná nebola (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo 245/2010).

22. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za preukázané, že rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, nakoľko rozhodcovská doložka nebola platne dohodnutá a okrem toho jej znenie uvedené vo VOP bolo v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 Občianskeho

zákonníka a ako taká bola už od počiatku v celom rozsahu neplatnou. Rozhodcovský rozsudok vydaný v tomto konaní preto nemôže byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

23. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

24. Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože oprávnený nemal v tomto konaní úspech a povinnému preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) /§ 428 C.s.p./.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).